

מראי מקומות - מועד קטן

יג:

א. והתניא, מביאין כלים מבית

האומן... ואם אינו מאמינו, וכו'

הק' הריטב"א, אם הגמ' באה ללמדנו דבשאין מאמינו מביאין, ל"ל להביא ברייתא, והלא סוף מתני' היא בהדיא, ואם חושש להם מפנין לחצר אחרת. והביא מיש שתירצו דקתני בברייתא דמביאין דמשמע אפי' לביתו, ואילו משנתנו לא התירה אלא לחצר אחרת, ולא לביתו, אבל הריטב"א כ' דלפי נוסח ידידי' אין כאן דיוק בברייתא טפי ממתני'. ולכן הריטב"א תי' דאילו במתני' לא נשמע אלא היכא דחושש מפני גנבים, אבל באינו מאמינו י"ל דבאמת לא יביא, חדא, דהא חשש רחוק הוא, ועוד, דא"כ יעמיד עליו עדים, להכי נקט ברייתא דקתני בהדיא ואם אינו מאמינו. ומסתמא כי ליכא חצר אחרת יביאם לביתו, כברייתא קמייתא דקתני מביאין סתם, אלא דמתני' ובברייתא בתרייתא אשמעי' דכל היכא דאיכא חצר אחרת, לא יביאם לביתו, ולא אמרי' דכיון דטרח כלל, יביאם לביתו שהם משתמרים יפה, אלא מביאים לחצר אחרת קרובה.

ב. מביאין בצנעה בתוך ביתו

הק' המגן אברהם (תקל"ד, ז'), הא אין לו מה יאכל, ומותר אפי' לאכול, וא"כ למה צריך לעשותו בצנעה דוקא. ותי' דמ"מ לאו כ"ע ידעי שאין לו מה לאכול, ולפי"ז כ"ש שיש לעשות מלאכה בכה"ג בצנעה, אפי' אם אין לו מה יאכל.

ג. מחפין את הקציעות בקש

פי' הריטב"א דעושה כן מפני הגשמים, וכ"כ ברש"י כת"י.

ד. איבעיא להו, הן החמירו על עצמן דלא

הוו עבדי כלל, או דלמא דהוו עבדי בצנעא

כ' הריטב"א דנפק"מ גם לענין עיקר הדין, דאם החמירו שלא לעשות כלל, א"כ משמע דמודה ר' יוסי לת"ק דמעיקר הדין צריכין לעשות בצנעא, וא"כ במקום שלא נהגו להחמיר, צריכים לעשות בצנעא. אבל אי אמרת דלר' יוסי החמירו ע"ע לעשות בצנעא, א"כ נמצא דמעיקר הדין ס"ל לר' יוסי דמותר לעשות בפרהסיא, ובמקום שלא נהגו להחמיר, יהיו מותרים

לעשות כן בפרהסיא.

ה. הנודר מן הדגן, אסור אף בפול המצרי יבש פי' ברש"י בכת"י, משום דכוונתו לאסור על עצמו כל מידי דמידגן, דהיינו דהדרך הוא לעשות ציבורים, ופול המצרי יבש שפיר מידגן.

ו. איתיבי' ר' כהנא, חנות פתוחה וכו'

העיר הקרן אורה, למה לא הק' ממתני' דקתני דמוכרי פירות מוכרין בצנעא. וכ' דלכאו' הי' נראה לומר דמה שלא פריך ממתני', היינו משום דאפשר דר' הונא מפרש דמה שא"ר יוסי שהם החמירו על עצמן, היינו לעשות בצנעא, אבל היכא דלא נהגו, מותר אפי' בפרהסיא, וס"ל כר' יוסי, וא"כ ל"ק לר' הונא ממתני'. אלא דהק' ע"ז, דא"כ י"ל דברייתא אתי' כרבנן, ומה הק' על ר' הונא, וצ"ע.

ואלו מגלחין

א. ואלו מגלחין במועד

פי' הריטב"א, כדרכן, ואפי' בפרהסיא. וכן נקט הביאור הלכה (תקל"א, ב') דכדרכו מותר. אלא שהק', הא הוי דבר שהוא לצורך המועד, ואינו אוכל נפש, וקיי"ל דבכה"ג בעי שינוי, וא"כ מ"ש גילוח דמותר כדרכו. וכ' דאולי כיון שהיו כ"כ אנוסים עד כה, א"כ עשאוהו חז"ל כמו דבר האבד, דקיי"ל דמותר אפי' בלא שינוי, וסיים דעדיין צ"ע.

ב. הבא ממדינת הים

ע' במג"א (תקל"א, ו') שהביא מהבית יוסף שהביא מר' ירוחם דהיינו שלא בא לישוב עד חול המועד. ודייק המג"א דמשמע דאם הי' בערב יו"ט במקום ישוב, אין מתירין לו לגלח במועד. אבל המג"א כ' דאם הי' בישוב ב' או ג' ימים קודם יו"ט, ואולם בעיו"ט לא הי' בישוב (וע' במ"ב [נ"ג] שביאר הציור), מותר לו לגלח. אולם זהו דוקא אם בא ממדה"י, דמפרסמא מלתא.